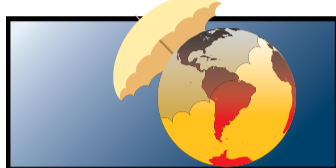

Ruokaa tuottava maa vähenee

Maailmassa katoaa joka minuutti 11 hehtaaria maatalousmaata. Ilmastomuutos, eroosio ja maaperää kuluttavat menetelmät vähentävät ruokaa tuottavan maan määrää.

ILMASTO MUUTTUU

Maapallon väkiluku kasvaa kovaa vauhtia: 10 miljardin ihmisen raja on näillä näkymin ylitetty vuoteen 2050 mennessä. Miten ruoka riittää, jos maaperän annetaan kadota ja pilaantua?

Ilmastomuutos, eroosio ja tehotuotannon maaperää kuluttavat menetelmät vähentävät ruokaa tuottavan maan määrää dramaattisesti, arvioi tilannetta YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön FAO:n maa- ja vesiosaston johtaja, tunisialainen **Moujahed Achouri**.

Suunta on siis käännettävä pian. "Nälkä ajaa ihmiset epätoivoon. Suurin osa ihmisten ruuasta kasvaa maasta. Tuotavaa maatalousmaata ei ole varaa menettää. Maaperästä on pidettävä huolta kaikkialla. Se on selviämisen pelastusköysi", Achouri sanoi viime viikolla Helsingissä.

Achouri puhui maaperästä ja sen maailmanlaajuisista haasteista Maaseutuverkoston seminaarissa.

Jotta ruokaa riittäisi kaikille, on ruuan tuotannon lisääntytävä 60 prosenttia vuoteen 2050 mennessä.

Achouri sanoi, että nälkä johtaa hallitsemattomaan muutto-liikkeeseen, jonka seurauksia voi vain arvailia.

Isot odotukset Pariisista
Maaperästä täytyy pitää huolta kaikkialla maailmassa. Yhden sentin kerros tuottavaa maata vaatii syntyäkseen jopa tuhat vuotta, mutta se voidaan menettää hetkessä. Eroosio ja

Eteläafrikkalainen viljelijä Riaan de Plessis silmäili marraskuun 12. päivänä entistä tekoallastaan, josta ankanan kuivuuksen vuoksi on häipynyt kaikki vesi. Säiden ääri-ilmiot kasvattavat ruuantuotannon haasteita. Kuivuus ja eroosio ajavat nälkäisiä ihmisiä tiukkeelle.

Odotan paljon Pariisin ilmastokokoukselta, FAO:n johtaja Moujahed Achouri sanoi Helsingissä maaperäseminaarissa.

huuhtoutuminen vievät ruuan tuotannon mahdollisuudet mennessään.

Achourilla on suuret odotukset Pariisissa maanantaina alkaneelle ilmastokokoukselle. Maatalousmaata köyhdyttävä

ilmastonmuutos on pysäytettävä.

"Meidän on tehtävä töitä kaikkialla maailmassa. Täytyy syntyä myös tuloksia. Nälkäiset ihmiset ovat kyllästyneitä pelkiin puheisiin."

JÄRJESTÖ FAO

YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö (Food and Agriculture Organization).

Pyrkii vähentämään nälänhätää ja parantamaan maailman ihmisten elintasoja. Tukee kehitysmaita. Jakaa tietoa ruuasta, ravitsemuksesta, maanviljelystä ja kalastuksesta.

Perustettu 1945 Quebecissä Kanadassa. Nykyinen päämaja Roomassa Italiassa.

192 jäsentä (Euroopan yhteisö sekä 191 valtiota). Suomi liittyi jäseneksi vuonna 1947.

YK:n yleiskokous on julistanut vuoden 2015 kansainväliseksi maaperän teemavuodeksi.

Achouri kantaa huolta maailman vesivarjoista. Kastelu- ja puhtaasta pohjavedestä on pulaa. Hän kertoo aikoinaan neuvoneensa kastelulammikkojen rakentamista pakistanilaisella maaseudulla.

"Lähdimme liikkeelle perusteista. Paneudimme veden juoksuun eri omistajien maiden läpi. Haimme syitä ja seurauksia ja opettelimme ajattelemaan miten ylajuoksuun toimenpiteet vaikuttavat alajuoksuille."

Viljelijät ovat Achourin mukaan samanlaisia kaikkialla maailmassa. He löytävät oikeat käytännön toimet, kun ymmärtävät tekojensa seuraukset ja vaikutukset.

Siksi on tärkeää kertoa miten tärkeää maaperästä huolehtiminen on.

Kaupunkien köyhyys

Ruuan tuotantoa on täysin mahdollista lisätä ekologisesti kestävin menetelmin, Achouri sanoi. Hän varoitti vaihtoehtoa, jossa nälkä ajaa ihmisiä kaupunkien köyhyyteen ja toimetomuuteen.

Ilman sotiakin maaseudun tyhjeneminen on maailmanlaajuisen ilmiö, josta Achouri on huolissaan.

Osaavat viljelijät lähtevät kaupunkiin, kun maatalous ei tarjoa toimeentulon mahdolli-

suuksia. Liian moni törmää turhautumiseen ja työttömyyteen.

Naiset mukaan

FAO korostaa naisten osuutta maatalouden kehityksessä.

Useissa maissa heillä on osamisenkin avaimet käsissään, mutta heiltä puuttuu päätöksentekovoimaa.

Achourin mukaan tilanne on surullinen, sillä naiset ovat perinteisesti tehneet paljon töitä kotipelloilla. He tuntevat menetelmät ja tietävät, mitä työ on käytännössä. Heitä kannattaisi kuunnella.

Achouri viittasi Afrikkaan, missä väestönkasvu on valtavaa mutta maaperä heikkenee kovaa vauhtia. Eroosio vie viljavaa maata mennessään, vedestä on kasvava pula.

Hän kehotti tutkijoita kehittämään ratkaisuja.

"Niistä ei kuitenkaan ole hyötyä ellei viestiä onnistuta viemään käytäntöön. Tiedon pitää kulkea sinne, missä työtä tehdään käytännössä", hän muistutti.

HIA SJÖBLOM

Maaseudun köyhiin kannattaa investoida

Maaseudun elinkeinoista saa toimeentulonsa 2,5 miljardia ihmistä.

Maapallon ihmisistä siis joka kolmas elää ruuan- ja luonnonvarojen tuotannosta.

Heistä suurin osa on köyhiä, minkä vuoksi he ovat laiminlyöty voimavara päätettäessä ilmastomuutoksesta ja yleensäkin luonnonvarojen kestävästä käytöstä, painottaa **Jeffrey Y. Campbell**.

FAO:n perhemetsäohjelman, FFF:n, johtaja vieraili Suomessa reilu viikko sitten.

Pientilalliset ovat FFF:n kokemusten mukaan paras moottori köyhyyden poistamisessa, jos he pääsevät kiinni investointeihin.

Nyt vain tarvittaisiin kansainvälisten rahoittajien huomiota sille, että tällainen ihmisistä itsestään lähtevä liike on myös tehokas, Campbell sanoo.

Rahaa taimiin

Puolet maailman puuvaroista kuluu vuosittain energiantuotantoon.

Afrikassa ja Intiassa suhdeluku hipoo jopa 80:tä.

"Jos näitä puuvaroja käytettäisiin viisaammin, se olisi valtava hiilinielu", Campbell toteaa.

Satelliittikuvista voidaan hänen mukaansa todeta, että maaseudun ihmiset ovat ahkerimpia puiden istuttajia.

"Silti heidän osaamistaan ei huomioida ilmastoneuvotteiluissa", Campbell toteaa.

He eivät myös pääse osallisiksi ilmastorahastoista, joissa kannustimet maksetaan vasta jälkikäteen saavutetun puunkasvun perusteella.

Pienviljelijät sen sijaan tarvitsivat rahaa ennakkoon esimer-

Tansaniassa Matembwen alueella toimii metsänomistajajärjestö Uwamina, joka pyörittää omaa taimistoa. Uwaminaan kuuluu lähes yhtä paljon naisia ja miehiä.

PERHEMETSÄTALOUS

Yhdessä voidaan vaikuttaa

FFF (englanniksi Forest and Farm Facility) on FAO:n perhemetsätaloutta edistävä ohjelma 10 maassa.

Metsänomistajien yhteistyömiina vähentää köyhyyttä sekä tukee ilmastomuutokseen varautumista, kestävä metsänhoitoa ja luonnon monimuotoisuutta.

Järjestöjen ja osuuskuntien

kiksi investointituen tai lainan muodossa taimituotantoon.

Hiilinielujen lisäksi puustosta on muitakin tärkeitä avuja.

Niiden juuret sitovat maaperää ja ehkäisevät eroosiota sekä tulvien sattuessa maanvyöryjä.

Kun puita istutetaan viljelykasvien kanssa rinnan,

monimuotoiset alueet sopivat karjanhoitoon.

Campbell huomauttaa, että maaseudun pienviljelijöiden vaikutusmahdollisuuksista olisi yhtä lailla hyötyä maankäytön suunnittelussa ja maa-omistajien selkeyttämisessä. Välttämättä muun muassa ikävilvitys-

siilta suurten kaivoksien syrjäyttämistä viljelijäperheistä.

Suomesta mallia

Pienet toimijat saavat yhdessä aikaan paljon sellaista, mikä olisi yksin mahdotonta, muistuttaa FFF:n ohjausryhmässä toimiva kehityskysymysten konsultti **Markku Aho**.

FAO:n ohjelmassa keskitytään tästä syystä pientilojen ja perhemetsänomistajien yhteistyön lisäämiseen.

Campbell lisää, että suomalaiset osuuskunnat ovat olleet merkittävä moottori koko maan talouden ja hyvinvoinnin nousussa. Samalla tuottajat ja perhemetsänomistajat ovat voineet vaikuttaa itseään koskevaan lainsäädäntöön.

"Tässä yhdessä tekemisen mallissa Suomi sopii kannustavaksi esimerkiksi monille köyhille maille", Campbell kehuu.

KAJALEENA RUNSTEN

Suomi mukana vaatimassa fossiilisten tukien alasajoa

Pariisin ilmastokokous pyöritti käyntiin vetoomuksella lopettaa fossiilisten polttoainetuet.

Vaatumuksen esitti 37 maan joukko, jossa Suomikin on mukana. Fossiilisia tukia vastustavassa yhteenliittymässä on myös satoja yrityksiä ja organisaatioita.

Vetoomuksen esitteli maanantaina Uuden-Seelannin pääministeri **John Key**, jonka mukaan fossiilisten polttoainetukien alasajo on puuttuva pala ilmastomuutoksen hillinnän palapelissä.

Sen avulla voitaisiin kuroa kiinni tavoitetta pitää maapallon ilmaston lämpeneminen alle kahdessa asteessa.

Maailman valtiot käyttävät vuosittain yli 470 miljardia euroa pitääkseen öljyn, maakaasun ja hiilen hinnat alhaalla. Tuet lakkauttamalla kasvihuonekaasupäästöjen vähensivät arviolta kymmeneksensä vuoteen 2050 mennessä. Suurista päästäjistä vetoomuksen ovat allekirjoittaneet muun muassa Yhdysvallat, Meksiko, Malesia, Peru ja Uruguay.

Vääntöä rahoituksesta

Pariisin ilmastokokouksessa tähdätään laajaan, sitovaan sopimukseen, joka astuisi voimaan vuonna 2020. Sopimus olisi ensimmäinen, jossa suurin osa maailman maista sitoutuu ilmastotoimiin.

Ennakkolupauksia sopimusta varten on tehnyt 183 maata, joiden päätöt kattavat yli 95 prosenttia maailman päästöistä.

Suomen ja EU:n tavoite on saada sopimukseen kirjaukset siitä, miten tavoitteita tarkistetaan ja

"Yhdessä ilmaston puolesta" on Pariisin ilmastokokouksen teema.

tarvittaessa kiristetään säännöllisin väliajoin.

Suomen pääneuvottelija **Harri Laurikka** ei odota neuvotteiluista helppoja, sillä tärkeimmät kiistakysymykset, kuten osapuolten vastuunjako ja rahoitus, ovat vielä auki.

Kehitysmaat odottavat teollisuusmailta merkittävää panostusta ilmastomuutoksen torjuntaan.

Kokouksen toisella viikolla, 5.-11.12. Suomen valtuuskuntaa johtaa maatalous- ja ympäristöministeri **Kimmo Tiilikainen** (kesk.).

Suomen valtuuskunnan kuulumisia voi seurata ympäristöministeriön blogista sekä ympäristöministeriön ja neuvottelijoiden twitter-tileillä hashtagilla #Pariisi2015.

KATJA LAMMINEN